

Utblick: kinesiska

Kinesiskan som ämne för unga människors studier har dryftats under sommaren. Vad nyttar några års fruktlösa strapatser i ett så främmande och motsträvt språks utmarker, när gule kejsarens barnbarn ändå alla snart behärskar engelska? Bättre då att låta våra egna barns ambitioner rikta sig mot att bättre behärska det de redan kan – den engelska som nu synes utgöra grunden för all världens digitala och analoga samtal.

Ja, vad för nytta har vi egentligen av att lägga skattepengar och ungdomstid på språkstudier? Trots att kunskaperna i engelska i Kina är begränsade till en försvinnande liten, välutbildad befolkningsandel har det de sista månaderna sagts att vi bör förlita oss på att de kineser vi vill tala med kan engelska, och att kinesiska i skolan är ett slöseri med tid och pengar. Barnen hinner ju ändå inte lära sig någonting. Förvånansvärt nog kommer de här argumenten också från personer som lyckats lära sig och använder kinesiska. Det räcker om vi kan kinesiska, verkar de tänka. Den stora massan får nöja sig med engelska. Det är en seglivad myt som gör att så få vill föra ett uppriktigt samtal om kinesiskans villkor i den svenska skolan.

Under många år har de som velat lära sig kinesiska i mycket varit utlämnade åt sig själva och sina egna resurser. Dåliga läromedel, en grammatik som ingen egentligen förstått och opedagogiska lärare har fostrat fram generationer av autodidakter som låter förstå att kinesiska är reserverat för kufar och språkgenier. Detta är naturligtvis inte sant; är förutsättningarna de rätta, kan svenska skolan ge många ungdomar en bra grund i kinesiska. Ger vi bara eleverna den hjälp och tid de behöver kan de flesta lära sig kinesiska. Diskussionen borde i stället handla om språkundervisningens villkor och förutsättningar.

I vilken takt bör olika elever förutsättas lära sig ett språk? Hur tillgodoser vi behovet av kontakt med målspråket? Hur stora bör grupperna vara? Hur får vi fram bra läromedel? Hur ser vi till att det finns tillräckligt med kompetenta lärare som har attraktiva tjänster? Se där några frågor vi borde samtala om. När den moderna svenska skolan växte fram efter kriget handlade språkkunskaper i mycket om att kunna läsa och översätta en text. Undervisningens resurser var också anpassade därefter. Idag har vi mycket större ambitioner. Kanske borde våra resurser också vara större.

Håkan Friberg,
vår kontaktperson
för kinesiska,
språkspanar och
rapporterar